

گزارشی از چند قدم آن طرف تر از مرکز شهر

آقای استاندار نام این محله چیست؟

اسدی

فراموش نمی کنم. این خبر هنوز ذهنم را می رنجاند. آقای استاندار گفتند حاشیه‌نشینی نداریم. استاندار فعلی را نمی گویم استاندار وقت را می گویم. آرشپوروزنامه را نگاه کنید. سوالی که دارم از آن اقلست. آقای استاندار اگر حاشیه‌نشینی نداریم نام این محله چیست؟

در آن تاریخ از استانداران وقت استان اعلام کرد که بجنورد حاشیه نشین ندارد، چرایی اعلام این خبر نکته ای قابل تأمل است و جالب تر این که خود آن مسئول پس از مدتی راهکاری برای رفع حاشیه نشینی شهر ارائه داد، حال عوامل حاشیه نشینی چیست و راه های هموار کردن این معضل چیست، این موضوعی است که خبرنگار ما به سراغ آن رفته است.شهر در حصار حاشیه‌نشینی است از هر سو که بروی آخر راه ختم به خانه‌هایی بی قواره و محله‌هایی می‌شود که خط قرمزاستانداردارد کرده‌اند و میزبان ساکنانی هستند که‌روزی به‌شهرمهاجرت کرده‌اند و توانایی زندگی در شرایط بهتر را ندارند، گویافرزندان ناثنی شهرهستند، آنقدر نادیده گرفته می‌شوند که گاهی مهر باطل به بودنشان می‌زنند و انکارشان می‌کنند، در پس این انکار فقر عریان، معضلات شهری و اجتماعی بیداد می‌کند تا چشم کار می‌کند کودکان رها شده در خاک و گل است. کافی است از حریم مرزهای هسته مرکزی شهر چند خیابان آن سو تر بروی تا این فرش چهل تکه ناهنجار رخ بنماید.یک خط فرضی آنها را از شهر جدا می‌کند. خطی که این سوییш می‌شود شهر و آن سوییш مردم به حاشیه می‌روند. از خیابان‌های اصلی شهر که فاصله بگیري، آهسته آهسته در جایی در امتداد افق دیده می‌شوند در ابتدای این راه خانه‌ها از نماهای سنگی و آجری به‌خانه‌هایی با نمای سیمانی تغییر می‌کنند و سپس می‌شوند خانه‌هایی کاهگلی گاهی بدون در و دیوار و بدون کمترین امکانات رفاهی.

در این گذر از خیابان‌ها گاهی درد می‌آید درست جایی میان دلت می‌نشیند و به حرمت قلمت هم که شده نمی‌توانی که ننویسی، بوی شمشژرکننده تا مغز استخوانت نفوذ می‌کند، در محله‌ای که سرگیجه شهر است، سرگیجه حالت را به هم می‌

زند، کفش‌هایت در گل فرو می‌روند و در مسیر پر از گل ولای محصور می‌شوی، از کوچه‌ای می‌گذری، از این کوچه باریک که مشرف به خانه‌های ناهنجار است و بر بلندی قرار دارد که می‌توان از آن یکی از خیابان‌های شهر را دید، اینجا ۱۵۰ خانوار زندگی می‌کنند که برخی از آن‌ها بدجوری به حاشیه رفته‌اند، نه آب دارند و نه حتی چاره‌ای برای دفع فاضلاب. در این گوشه شهر خانواده‌ای زندگی می‌کنند با چهار فرزندقدونیم‌قد که‌از داشتن امکانات بهداشتی محرومند و آبی می‌نوشند که آمیخته به فاضلاب و کرم‌هایی است که خدا می‌داند قرار است چه بالایی سرشان بیاورد. خانه‌هایی که با پله‌هایی طولانی به هم مرتبط می‌شوند و مملو از بوی تعفنند و زیاله‌هایی که فکری هم برای آن‌ها نشده است، حرفی برای گفتن ندارند و فقط در سکوت ونگاه‌های ناامید‌گاهی زمزمه می‌کنند که به این محل نه مجوز ساخت داده می‌شود و نه مجوز آب و سال‌هاست که برای گرفتن مجوز آب وفاضلاب‌می‌دوند و به هیچ رسیده‌اند، مردمانی بیمار در آغوش فقری مشهودوغير قابل انکار.

کمی دورتر از این محل جایی به نام احمد‌آباد است که در حریم شهری قرار دارد اما نه شهری است و نه روستایی زندگی یک‌برزخ دائمی است، بیش از این که تداعی‌کننده حاشیه‌شهر باشد تداعی‌کننده روستایی است که‌زیر سایه ساختمان‌های برافراشته در مطلوبیت زندگی می‌کند و برخی از مردمانش حتی خانه‌هایشان دیوار ندارد و آب را از همسایه‌های می‌گیرند و پر است از چاردیواری‌هایی که بدون مجوز با بلوک‌های بتنی و در بدقواره‌ترین شکل موجود ساخته‌شده‌است.

با قلم و دفت‌ر می‌روی که بشنوی اما دیده‌ها به تنهایی کفایت می‌کند برای نوشتن درد حواشی به حاشیه‌رفته‌شهر که با بخیه‌های‌ناچور به‌شهر وصل شده‌اند و به‌بقا ادامه می‌دهند. به‌کدام سو باید رفت که‌آخرش برسد به مکانی سبز و منبجر با لاله‌هایی که اردیبهشت‌را رنگین کرده‌اند از کدام سو باید رفت و ندید درد مردمان صندل‌آباد، ناظرآباد، احمد‌آباد، باقرخان و کلاته‌های اطراف جوادیه و دیگر حواشی که همه‌آن‌ها را می‌شناسند. از کدام سو باید رفت که در مسیر خندق پر از تعفن حاشیه‌شهر‌ها معنادار ا‌نفید که‌زیر چادر نشسته‌اند و ربه‌

افشـره

فقر دامنگیر حاشیه‌نشینی است که از کمترین امکانات رفاهی و بهداشتی محرومند و زندگی برایشان به‌برزخی ادامه‌دار تبدیل‌شده‌است ، حاشیه‌هایی که به‌فرشی‌چهل تکه می‌مانند که با کوک‌هایی زمخت به‌شهر وصل‌شده‌اند و مردمان آن‌ها می‌گویند که به‌فراموشی سپرده‌شده‌اند.

وی با بیان این که هنوز بازخورد مناسبی از کارکردهایمان در این زمینه نگرفته‌ایم، ادامه می‌دهد: در سال‌های گذشته بیشترین اقدام در مورد سکونتگاه‌های غیر رسمی محدود به بازخورد با حاشیه‌نشینی بوده است و نیازهای ساکنان این محله‌ها مورد توجه نبوده‌است.

وی با بیان این که حاصل این فرآیند و برخورد‌ها افزایش قارچ گونه پدیده حاشیه‌نشینی در شهر بوده است، اظهارمی‌دارد: در سال‌های گذشته نگاه‌ادر برخورد باحاشیه‌نشینی تغییر کرده‌است و صدای ساکنان هم شنیده می‌شود.

وی با بیان این که شهرداری، شرکت عمران و بهسازی شهری و دستگاه‌های خدماتی مانند بهزیستی تکالیفی در این باره دارند، ادامه‌می‌دهد: باید فعالیت‌های آموزشی در این محله‌ها انجام‌تا حاشیه‌شهر توانمندو قانونمندشود.

وی که معتقد است این راه حل هم مشکل حاشیه‌نشینی شهر را حل نخواهد کرد در بخشی از سخنان خود می‌گوید: ریشه این کار عدم توجه به سکونتگاه‌های روستایی و شهرهای کوچک است که موجب رشد حاشیه‌نشینی در شهرهای می‌شود.

وی در باره حاشیه‌نشینی شهر بجنورد با بیان این که ارتقای بجنورد به مرکزیت استان و نبود زیر ساخت‌های مناسب برای مرکز شدن موجب گسترش حاشیه‌نشینی در این شهر شده است، اظهار می‌دارد: با مرکز استان شدن بجنورد جاذبه

های زیادی وارد استان شد که موجب رشد غیر متعارف در حاشیه این شهر شد. وی با انتقاد از این که رفتارها در باره حل مشکل حاشیه‌نشینی بجنورد رفتارهای یکپارچه‌ای نیست و هر دستگاهی به‌شکل جزیره‌ای در این رابطه عمل می‌کند، عنوان می‌کند: مدیریت یکپارچه شهری می‌تواند حاشیه‌نشینی را سامان بدهد که متأسفانه در این شهر این اتفاق نیفتاده و هزینه‌های انجام شده هم چیزی بیش از اسراف نبوده‌است.

وی با بیان این که در برخی از حاشیه‌های شهر بجنورد میلیارد‌ها تومان هزینه شده است اما هیچ کارکرد شهری ندارد، ادامه می‌دهد: در کشتارگاه قدیم پیاده‌روها با صرف هزینه بسیار ساخته شد که متأسفانه هیچ کارکرد شهری ندارد و کسی از آن‌ها استفاده نمی‌کند.

وی واحدهای مسکن مهر را به نوعی عامل مهر

حاشیه‌نشینی ذکر و عنوان می‌کند: با توجه به قیمت این مسکن‌ها از گسترش ناپه‌نجانر شهر جلوگیری شد.وی با بیان این که یک سوم جمعیت شهر بجنورد در ۲۶ سکونتگاه غیر رسمی ساکن هستند، ادامه می‌دهد: کالبد‌های شهری ساخته شدند اما به نیازهای ساکنان آن توجهی نشده‌است که این امر هم آسیب جدی است که باید به آن توجه

شود تا امکانات شهری به معضلات شهری تبدیل نشود. در همین رابطه «همتی» رئیس اداره بافت

یادداشت

حاشیه نشینی و از دست رفتن اقتصاد مولد

گروه گزارش- حاشیه‌نشینی در شهر‌ها مانند دیگر پدیده‌های اجتماعی، عوارض و مشکلاتی برای جامعه به‌همراه دارد و به‌عقیده کارشناسان، یکی از آسیب‌های این موضوع از دست‌رفتن اقتصادمولد در شهرهاست زیرا روستاییان را از روستاها به سوی شهر‌ها روانه می‌کند.

مشکلاتی از قبیل اعتیاد، عलाق، جرم و جنایت و همچنین فقر فرهنگی و شکاف طبقاتی از عوارض حاشیه‌نشینی است. یک سری نیروهای پنهان مثل افراد مجرم و پاند‌های قاچاق مواد مخدر سرمایه‌گذاری ویژه‌ای روی حاشیه‌شهر‌ها دارند. مثلا برای انتقال مواد مخدر از برخی افراد حاشیه‌نشین استفاده می‌کنند زیرا فضای باز این مناطق و نبود نظارت کافی در حاشیه‌شهر‌ها بهترین فضا را برای جرم و جنایت‌های سازمان‌یافته یا همان گروهی ایجاد می‌کند.

از طرفی به دلیل غیر قانونی بودن این سکونتگاه‌ها حاشیه‌نشین‌ها از سطح خدمات عمومی و تاسیسات شهری کمتر از حد استاندارد بهره می‌برند. به عنوان مثال شبکه فاضلاب، برق، زهکشی معابر، خدمات آموزشی و مراکز بهداشتی با کیفیت نازل ارائه می‌شود.

به لحاظ اجتماعی، بیشتر ساکنان این سکونتگاه‌ها جزو طبقات پایین جامعه و با درآمد ناچیز و دارای مشاغل کاذب و غیر تولیدی مثل دستفروشی، تکدی‌گری و دوره‌گردی و یا کارگران روزمزد هستند. بنابراین بروز مشکلات اجتماعی نظیر بزهکاری در این مناطق بیشتر مشاهده می‌شود و در نهایت احساس امنیت در جامعه کاهش می‌یابد.

خراسان شمالی نیز از جمله استان‌هایی است که از حاشیه‌نشینی و یا همان سکونتگاه‌های غیر رسمی رنج می‌برد و به عنوان مثال بیش از دو سوم جمعیت بجنورد، در حاشیه‌شهر‌ها سکونت دارند که این معضلی بزرگ و نگران‌کننده است.

بدیهی است برای مقابله با کاهش معضلات اجتماعی و فرهنگی ناشی از حاشیه‌نشینی باید بی‌درنگ از گسترش آن ممانعت و سپس به اصلاح مناطق حاشیه‌نشین مبادرت کرد زیرا بدون تردید حاشیه‌نشینی که اکنون از آن به عنوان یک معضل یاد می‌شود، اگر به همین شکل پیش رود و جلوی آن گرفته نشود، در آینده‌ای نه چندان دور به مشکلی غیر قابل حل برای مرکز استان تبدیل می‌شود.

قابل توجه کاندیداهای ریاست جمهوری و شوراهای اسلامی شهر و روستا

به منظور رفاه حال شهروندان گرامی مراکز ذیل در سطح استان

آماده پذیرش آگهی های ویژه انتخابات

ریاست جمهوری و شوراهای اسلامی شهر و روستادر روزنامه خراسان

سراسری و شمالی می باشند.

بجنورد (دفتر سرپرستی)	بجنورد، خیابان طالقانی غربی، ابتدای چهارراه بسیج، نبش کوچه آذر پلاک ۲۶۳	۰۹۱۵۳۸۶۵۳۲۰ ۳۶۴۳۵۰۶۰	شیروان، میدان انقلاب جنب اداره مخابرات کیوسک مطبوعاتی (پذیرش آگهی، فروش، اشتراک)	شیروان (نوروززاده)	۰۹۱۵۳۸۶۵۳۲۰ ۳۶۴۳۵۰۶۰	شیروان، خیابان فلسطین، نرسیده به مرکز بهداشت (پذیرش آگهی، فروش، اشتراک)	شیروان (عوض زاده)
جر گلان (نجاهی)	(پذیرش آگهی)	۰۹۱۵۰۸۹۸۴۱۰	(پذیرش آگهی)	اسفراین (شریفان)	۰۹۱۵۳۶۹۲۷۸۱ ۳۷۲۲۲۲۷۴	اسفراین، خیابان امام خمینی (ره) کتابفروشی ارسطو (پذیرش آگهی، فروش، اشتراک)	اسفراین (شریفان)
اسفراین (میرزازاده)	خیابان امام خمینی (ره)، پاساژ صادقان، طبقه همکف پلاک ۲۱۰ (پذیرش آگهی، فروش، اشتراک)	۰۹۱۵۷۹۶۸۷۱۳ ۳۷۲۲۰۱۸۱	اسفراین (نجفیان)	اسفراین (نجفیان)	۰۹۱۵۷۴۲۲۰۹۸	(پذیرش آگهی)	اسفراین (نجفیان)
آشخانه (روح پرور)	آشخانه بلوار شهید بهشتی، روبروی بانک کشاورزی کیوسک مطبوعاتی (پذیرش آگهی، فروش، اشتراک)	۰۹۱۵۵۸۵۰۹۲۶ ۳۲۹۲۸۰۳۳	آشخانه (برومند)	آشخانه (برومند)	۰۹۳۰۲۸۳۴۶۹۰	(پذیرش آگهی)	آشخانه (برومند)
گرمه (محمودیان)	(پذیرش آگهی)	۰۹۱۵۵۸۵۸۸۲۵	گرمه و جاجرم (صادق زاده)	گرمه و جاجرم (صادق زاده)	۰۹۱۵۳۸۵۴۵۱۹ ۳۲۲۷۲۲۸۱	جاجرم- میدان امام، عکاسی دیدگان (پذیرش آگهی، فروش، اشتراک)	گرمه و جاجرم (صادق زاده)
راز (رحمانی)	(پذیرش آگهی)	۰۹۱۵۵۸۵۰۰۵۹ ۳۲۶۲۴۶۵۲	راز (رحمانی)	فاروج (صادقی)	۰۹۱۵۸۸۵۱۶۵۹ ۰۹۳۵۵۵۲۱۵۳۸	(پذیرش آگهی، فروش، اشتراک)	فاروج (صادقی)
جاجرم (معینی)	(پذیرش آگهی)	۰۹۳۹۶۰۵۲۱۶۱ ۳۲۲۷۷۲۱۵	جاجرم (معینی)	فاروج (میم پرور)	۰۹۱۵۱۸۹۷۴۹۴ ۰۹۳۵۴۷۱۲۹۰۱	(پذیرش آگهی)	فاروج (میم پرور)